מסורת הש"ס

ג) [זבחים מט: וש"נ], ב) שם מז. יומא מ:, ג) לעיל יט. מז. עו., ד) ל"ל דהכי דתמרינן ממך עכמו משמי הלחם כו'. ל"ק, ה) ל"ל הרי"ן, ו) ל"ל ולא מכיקש ומחוך ומלמד ממך עד המלה ר' עשרוים ולא מצים כו'. ל"ק, ז) רש"ק מ"ז, ח) ל"ל דעשרה קבין הן שם עשרוים לב' מינין שהן ג' עשרוים לכל מין דמין דעשרה עשרוים הוה לג' מינין נמצא לב' כו'. ל"ק, ט) ס"ל ל"ג וגר' רש"ק כמו בפנים ואין למחוק, י) לענין רבוהה לכהן הדיוט מביא מביאין ביום חינוכו לעבודה וכ"ג בכל יום וחינוכו הוא המילואים שלו אלמא דמילואים הוו רבוהה אף אלמא לחם שמן ד' עד מ"ר ז"ל אמ"ר ד"ה שלמיו דא"ל רקיק עד נמשח שייך למעה אחר ד"ה אמר כי פפא כו' לחם מיר הס"ד ואח"כ ד"ה אלות ורקיקין פרש. דלקיק ואלות אל הוא אלא אלא שזה נכלל חם נמשח והס"ד וכו'. ל"ק, כ) [ויקרא זן, ל) [זבחים מט:], מ) דף מז:, נ) שם, ס) במדבר ו, ע) דף מז:, פ) במדבר ו, צ) ויקרא ז, ק) ל"ל דאיכא עשר אלות ל"ל. ל"ק, ר) ל"ק מ"ז, ש) ל"ל עשר עשרוים ולא מצה לן כו'. ל"ק, ת) ל"ל ומשמע. ל"ק, ת) ל"ל משמי. ל"ק, ב) ל"ל דעיקר עבודת. ל"ק,

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מחוך וכו' עשרוים דכנגד ל"ל ותיבת כמוך נמנקן: (ב) ד"ה הימנו וכו' אבל הכא שהתמרץ מלמד על המלה מה שהוא אינו לומר: (ג) ד"ה המילואים וכו' הי' כו' הס"ד ולא"כ מ"ה בזירות שמי יזות וכו' נמצאו לפני ידות מיניהו הן עשרה קבין שהן ששה עשרוים דעשרה קבין הן ששה עשרוים אי שנים ממדות איפה שהן שלשה עשרוים דשיין דעשרה עשרוים הוו למצה לב' יזות הן ששה עשרוים ומני שלישי עשרוים כל"ל: (ד) ד"ה ולכרעיים וכו' ומלוי לרבוהה ושל חמץ:

מוסף רש"י

שלמיו לרבות שלמי נזיר. לגירת לתמי מודה לעשרת קבין ירושלמיות ולמלי לוג שמן ושיריו נאות עשר (לעיל עז. בבת"י).

רבינו גרשום

תהיינה כתיב ר' שניה רבויא. אע"ג דבתיב בשתי הלחם יליף לתודה דאינו ענין לגופו דכתיב שני עשרונים תנהו ענין לתודה: למדנו עשרה לחמץ. דהאי תהיינה בשתי הלחם דחמץ כתיב ולעיל לחמץ של תודה: וכי דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש. דחמץ עצמו לא כתיב בהדיא אלא גמרינן משתי הלחם מה להלן עשרון לחלה אף כאן נמי חוזר ומלמד דנגד חמץ הבא מצה: א"ל הימנו ודבר אחר הוא. כלומר לא גמרינן ליה לחמץ מדבר אחר משתי הלחם לגמרי דלא גמרי' מיניה אלא עשרון לחלה דכתיב תביאו כל מה שאתה מביא ממקום אחר כזה. וזהו דבר אחר דגמרי' והימנו מחמץ עצמו דכתיב בחמץ תהיינה שתי יודין. ומחד יוד ליף ומשום הכי לא הוי היקש: אלא למאן דאמר הוי היקש. היכי חזור ומלמד: תביאו רבויא הוא לא הוה צריך למכתב גבי שתי הלחם והוי כמאן דכתיב הכא לגבי לחמי תודה תביאו שכל מה שאתה [מביא] תביא כזה עשרון לחלה ומהימנו למד הכל ולא מדבר אחר לא הוי הקישא: אימא אנתא דמישחה. שמן וקרוש עגול כמין לחם היינו לחם שמן: וכי מה למדנו לבניו מיום המשחו אותו. כלומר מה קרבן חייבין בניו בשביל משיחת אביהן: מקיש חינוכו דכהן הדיוט להמשחו דכ"ג להמשחו היינו מלואין: ומה המשחו דכ"ג רבוהה. דכתי' מורבכת בתיאבה: אף חינוכו דכהן הדיוט דבניו הדיוטין רבוהה. וחינוכו היינו מלואין שלהן. וכהן הדיוט ביום חנוכו בלבד (במנ') [מביא] חביתין

כ"ג בכל יום. אף חלת לחם שמן נמי. דעיקר מילואין רבוהה: המתקרב לעבודה תחילה מאחר שנמשח. אחת להמשחו בשמן ואחת לחינוכו: הא לא עבד עבודה מעולם כשהוא כהן הדיוט יביא ג'. א' לחינוך תחלת עבודה מעולם. וא' לחינוכו אחר שנתמנה כהן גדול וא' להמשחו: שלמיו על זבח תודת שלמיו: לרבות שלמי נזיר לעשרת קבין ירושלמיו'. שהן שתי ידות של תודה לפי שלא נאמר בנזיר אלא חלות ורקיקין: ולרביעית שמן. לפי שבתודה היה חצי לוג שמן חצי לחלות לרקיקין וחצי לרבוהה וכאן בנזיר שאין רבוהה דיו רביעית: יכול לכל מה שאמור בענין. הואיל והקיש שלמי נזיר למצה של תודה יכול יקיש לכל ג' מינין של מצה ת"ל: מאי תלמודא. היאך ממעטו ממצות: אמר רב פפא לדבר שנאמר בו מצות. בתודה מקיש אותו והיינו חלות ורקיקין דכתיב חלות מצות בלולות בשמן ורקיקי מצות אבל ברבוהה לא קאמ' מצות:

עין משפט נר מצוה

י א מי"י פ"ט מהל' מעה"ק הלכה כג:
יא ב מי"י פ"ט מהל' כלי המקדש הלכה ח:

תורה אור השלם

1. עַל חַלֹּת לֶחֶם חָמֵץ יַקְרִיב קָרְבָּנוֹ עַל זֶבַח תּוֹדַת שְׁלָמָיו: ויקרא ז יג
2. וּמִסֹּל הַמַּצּוֹת אֲשֶׁר לְפָנַי יְיָ לָקַח חַלַּת מַצָּה אַחַת וְחַלַּת לֶחֶם שֶׁמֶן אַחַת וְרָקִיק אֶחָד וַיָּשֶׂם עַל הַחֲלָבִים וְעַל שׁוֹק הַיָּמִין:
ויקרא ח כו
3. זֶה קָרְבַּן אַהֲרֹן וּבָנָיו אֲשֶׁר יַקְרִיבוּ לַיְיָ בְּיוֹם הִמָּשַׁח אֹתוֹ עֲשִׂירִת הָאֵפָה סֹלֶת מִנְחָה תָּמִיד מַחֲצִיתָהּ בַּבֹּקֶר וּמַחֲצִיתָהּ בָּעָרֶב:
ויקרא ו יג

שיטה מקובצת

ב) ורקיקין ורבוהה: ג) כמצה שבתודה: ג) ירושלמיות: ד) מאי ניהו לאו רבוהה: ה) לבניו מיום: ו) רבוהה אף חינוכו רבוהה. פ"ה חינוך דבניו הדיוטים רבוהה ומילואים יום חינוך הוי וקשה איך מדמה חינוך דורות דהוי כליל [למילואים] שהיתה נאכלת ועוד דבת"כ דריש יכול כשם שאהרן ברבוהה כך בניו ברבוהה ת"ל זאת אהרן ברבוהה ולא בניו ברבוהה [ומאי פרק] וכי היה למדנו הא צריך למכתב למדרש אהרן בפני עצמו ובניו בפני עצמן כדאמרינן בסוף פ' התכלת. ונראה לפרש [וכי] מה למדנו לבניו כלומר: [ס"א מדכתיב זה קרבן אהרן ובניו משמע דנתחנכו אהרן ובניו ביחד והיכן מצינו זה אלא מקיש כו' אלא ש"מ דמיירי בחינוך של מילואים דאז נתחנכו כולן יחד זה לכהן הגדול וזה לכהן הדיוט ומה חינוכו של אהרן ברבוהה כו' ואינו ממש כשל אהרן דאילו של אהרן היה כולו כליל ושל בניו היו נאכלות] הוי ליה למכתב זה קרבן ביום המשח אותו ובניו מינה שמעינן אהרן בפני עצמו ובניו בפני עצמן ולמה כתב אהרן ובניו אלא כו' אף חינוכו של מילואים היתה רבוהה ולא של דורות וגם לא היתה כליל. כך נראה לפורש שיחי'. גליון. מה למדנו לבניו מיום המשחו דמשמע דבא קרא ללמד על בניו וקרא לא מיירי אלא במשיחה דכה"ג אלא מקיש כו'. ו) מר בר חייא אמר שלש. ח) שבתודה כו'. ט) תנא סל מצות: י) אי אתיא תודה כדמעיקרא מלחם: יא) ורבוהה דהיינו חלות הס"ד ומה"ד שמן לאו: יב) המשחו כלומר מה [חייבין] ותיבת כלום נמחק: יג) להמשחו דכהן הגדול ומשחו היינו חביתין דמה משחו דכהן הגדול היינו רבוהה דכתיב מורבכת תביאאנה אף חינוכו דכהן הדיוט דבניו הדיוטים רבוהה [וחינוכו כו']: יד) הדיוט מביא [חביתין ביום] ותיבות היינו רבוהה נמחק: טו) רבוהה ולחמץ לא היה כו' כיון דבנזיר: טו) לרבוהה דלא כתיב: יז) גלירן כתבו בתוס' ועוד אי מיירי ולפינן עשר חלות למה לן דג"ש דתרומה מעשר ר"מ דגז"ש למצה אצטריך דמתהיינה לא מרבינא רק הני דאמרן דומיא דשתי הלחם דהן חמץ ור"מ מיוד דתהיינה בא לומר דדרשינן עשרון לחלה מן ההיקש דנחי דמגז"ש דתרומה נפקא לן עשר מכל מקום הוי אמינא פחות מעשרון: יח) דהא אתביאנו: יט) גמרי' משתי הלחם: כ) עשר כלל ובשתי:

אמר רב יצחק בר אבדימי תהיינה כתיב. פירוש יו"ד יתירא דריש דמשמע אתביאו קאי שדרשנו לעיל שכל שאתה מביא ממקום אחר כזה דאי אשאר הלחם קאי לא מצי למכתב יו"ד דהא שתים שני עשרונים כתיב ופריך ואימא עשרה קפיזי ומשני אמר רבא בעשרונות דבר הכתוב פי' כדדרשי' מה כאן עשרון לחלה ובקמיצה כתיב כפר מוגה שלו לא גרסי' קפיזי אמר רבא וה"ג אמר רב יצחק תהיינה עשרה דבר הכתוב וי"ש דלא כתיב בהו כלל י' עשרונות דיבר הכתוב וגרסי' אמר רב יצחק בר אבדימי תהיינה כתיב ומו לא פי' דמשמע דאתא למעוטי ולמימר אלו דוקא שני עשרונים ואין הללו שני עשרונים ומיהו קשה כיון דאי לא כתיב תהיינה לא הייתי יודע לענין מה אמר הכתוב כל שאתה מביא ממקום אחר כזה אי לענין שיאכל עשרון לחלה כבשתי הלחם והוי לה' עשרונות דמה נפשך (ד) איכא עשרון לחלות משום תרומה או לענין למימר דמה אלו שני עשרונים אף הללו שני עשרונים ליו"ד חלות מה כן השתא דכתיב תהיינה מה רמיא דדרשת למימר אלו דווקא שני עשרונים אימא אלו דווקא (ד) (ג' עשרונים) עשרון לחלה ולגירסת הקונט' נמי קשה דיו"ד לא מיירא לדרשא דכמו שיאמר מתעשה לשון יחיד תעשינה לשון רבים כמו כן יאמר מתהיה תהיינה בשני יודין יו"ד אחת של עיקר ויו"ד אחת של שימוש [ז] ועוד אי מיו"ד ליפנין (ה) עשר חלות למה לן ג"ש דתרומת מעשר הא כיון דאמר רחמנא אחד מכל קרבן ודרשינן דלא מיבעי לן אי איכא מקיש אלא מקיש חינוכו להמשחו דאמר רב חסדא אמר רב חמא בר גוריא דאמר קרא [2] ומסל המצות אשר לפני ה' לקח חלת מצה אחת וחלת לחם שמן אחת ורקיק אחד בשלמא חלות חלות ורקיק רקיק שמן מאי [ד] נינהו לאו רבוהה מתקיף לה רב אויא אימא אנתא דמשחא אלא כדדרש רב נחמן בר רב חסדא משמיה דרבי טבלא [3] זה קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו לה' ביום המשח אותו וכי מה למדנו לבניו [ט] ביום המשחו אלא מקיש חינוכו להמשחו מה המשחו רבוהה [י] אף חינוכו רבוהה אמר רב חסדא [2] כהן גדול המתקרב לעבודה צריך שתי עשרונות האיפה אחת להמשחו ואחת לחינוכו מר בר [יא] רב אשי אמר שלש ולא פליגי הא דעבד עבודה כשהוא כהן הדיוט הא דלא עבד עבודה כשהוא כהן הדיוט: נזירות היתה באה שתי ידות כמצה שבתודה [יב]: [ג] תנו רבנן [1] שלמיו לרבות שלמי נזיר לעשרת קבין ירושלמיות ולרביעית שמן יכול לכל מה שאמור בענין ת"ל מצות מאי תלמודא אמר רב פפא דבר שנאמר בו מצות לאפוקי רבוהה דלא נאמר בו מצות דבי רבי ישמעאל תנא [יג] מצות כלל חלות ורקיקין פרט כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט חלות ורקיקין אין מידי אחרינא לא: מתני'

אמר רב יצחק בר אבדימי תהיינה כתיב אימא עשרה קפיזי אמר רבא בעשרונות דבר הכתוב למדנו עשרה לחמץ עשרה למצה מנין ת"ל [1] על חלות לחם חמץ בנגד חמץ הבא מצה [ט] וכי דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש הימנו ודבר אחר הוא וכל הימנו ודבר אחר לא הוי היקש הניחא [ג] למאן דאמר לא הוי היקש אלא למ"ד הוי היקש מאי איכא למימר תביאו רבויא היא: **מתני'** המילואים היו באין במצה שבתודה חלות ורקיקין [ד] ורביכה [א] נזירות היתה באה שתי ידות כמצה [ב] של תודה חלות ורקיקין ואין בה רבוהה נמצא עשרה קבין [ג] ירושלמית שהן ששה עשרונות ועודיין: **גמ'** מנא ה"מ אמר רב חסדא אמר רב חמא בר גוריא דאמר קרא [2] ומסל המצות אשר לפני ה' לקח חלת מצה אחת וחלת לחם שמן אחת ורקיק אחד בשלמא חלות חלות ורקיק רקיק שמן מאי [ד] נינהו לאו רבוהה מתקיף לה רב אויא אימא אנתא דמשחא אלא כדדרש רב נחמן בר רב חסדא משמיה דרבי טבלא [3] זה קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו לה' ביום המשח אותו וכי מה למדנו לבניו [ט] ביום המשחו אלא מקיש חינוכו להמשחו מה המשחו רבוהה [י] אף חינוכו רבוהה אמר רב חסדא [2] כהן גדול המתקרב לעבודה צריך שתי עשרונות האיפה אחת להמשחו ואחת לחינוכו מר בר [יא] רב אשי אמר שלש ולא פליגי הא דעבד עבודה כשהוא כהן הדיוט הא דלא עבד עבודה כשהוא כהן הדיוט: נזירות היתה באה שתי ידות כמצה שבתודה [ט]: [ג] תנו רבנן [1] שלמיו לרבות שלמי נזיר לעשרת קבין ירושלמיות ולרביעית שמן יכול לכל מה שאמור בענין ת"ל מצות מאי תלמודא אמר רב פפא דבר שנאמר בו מצות לאפוקי רבוהה דלא נאמר בו מצות דבי רבי ישמעאל תנא [יג] מצות כלל חלות ורקיקין פרט כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט חלות ורקיקין אין מידי אחרינא לא: מתני'

אחת להמשחו לחביתים ואחת לחנוכו לעבודת כהן גדול. מר בר מייא אמר שלש כדמסקינן בגלא עבד עבודה כשהוא הדיוט לחיכא אחת לחנוכו לעבודת כהן הדיוט ואחת לחנוכו לעבודת כ"ג ואחת לחביתין וים מפרשים כגון שנמנד ביום הכיפורים [ב] לאיכא עבודת יום הכיפורים בכהן גדול ולא מילתא היא דהא קרבן יחיד אין קרב ביום הכיפורים ובפרק קמא דיומא (דף יב.) בעי אם אירע פסול בכהן גדול בעבודת יום הכיפורים: **אין** בכלל אלא מה שבפרט. בכל מקום שים כלל ופרט רגיל רבינו שמואל לפרש לאיכטוריך רחמנא למכתב הכלל אלא נרכה דבר הדומה לפרט וכן מוכיח כאן דאי לאו דהוה כלל ופרט משמע הכא דהוה יליפינן רבוהה מלחמי תודה:

הוי עשרון לחלה ועוד יש לפרש משום דתרומת מעשר מוזלין הוא תשיב כבתיבה בגופייהו: **אחת** להמשחו לחביתים ואחת לחנוכו לעבודת כהן גדול. מר בר מייא אמר שלש כדמסקינן בגלא עבד עבודה כשהוא הדיוט לחיכא אחת לחנוכו לעבודת כהן הדיוט ואחת לחנוכו לעבודת כ"ג ואחת לחביתין וים מפרשים כגון שנמנד ביום הכיפורים [ב] לאיכא עבודת יום הכיפורים בכהן גדול ולא מילתא היא דהא קרבן יחיד אין קרב ביום הכיפורים ובפרק קמא דיומא (דף יב.) בעי אם אירע פסול בכהן גדול בעבודת יום הכיפורים: **אין** בכלל אלא מה שבפרט. בכל מקום שים כלל ופרט רגיל רבינו שמואל לפרש לאיכטוריך רחמנא למכתב הכלל אלא נרכה דבר הדומה לפרט וכן מוכיח כאן דאי לאו דהוה כלל ופרט משמע הכא דהוה יליפינן רבוהה מלחמי תודה:

רש"י כת"י

פסייגה. בתרי יודין דחד יו"ד דמייתר אמיא לגלחמי תודה: **קפיזי.** מלאי קניס: **בעשרונות דבר הכתוב.** דממלה דמיירי בפרשה קמרבה מן תהיינה ובפרשה כתיב (ויקרא כג) שתים שני עשרונים: **וכי דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש.** דחמץ עצמו דהוא עשר גמרינן משתי הלחם מן היקישא דלחם לחם: **חוזר ומלמד בהיקש.** על מלה י' עשרונים (ג) כתמץ דנגד חמץ הבא מצה: **אחר הוא.** כלומר מי הוה מלמד החמץ מן שתי הלחם עשרון לחלה מלי למימר וכי דבר הלמד בהיקש מחוך ומלמד בהיקש אבל הכא (ב) החמץ אינו מלמד על המצה מה שהוא לומד בהיקש משתי הלחם לא מצית למיפרך משום דחמץ למד משתי הלחם עשרון לחלה ומלמד בהיקש למלה שהוא י' עשרונים דהיינו דבר אחר. ע"א ל' נמי שמעתא הימנו ודבר אחר הוא דאי הוה ליף ממחמץ שבתורה לקרבן אחר דעלמא מצית לאקשויי וכי דבר וכו' הא דלא ליף אלא לההוא קרבן גופיה ליכא למיפרך הכי: **מאי איכא למימר.** וכי דבר הלמד [בהיקש] מחוך ומלמד בהיקש: **אביאו ריבויא הוא.** דלא הוה (ד) למכתב תביאו גבי שתי הלחם משום דעמה לגבי עצמו הוה לגבי הלחם לחם: **ומיהו קשה.** [ויקרא ז], (ו) [זבחים מט:], (ז) דף מז:, (ח) שם, (ט) במדבר ו, (י) דף מז:, (כ) במדבר ו, (ל) ויקרא ז, (מ) ל"ל דאיכא עשר אלות ל"ל. ל"ק, (נ) ל"ק מ"ז, (ס) ל"ל עשר עשרונים ולא מצה לן כו'. ל"ק, (ע) ל"ל ומשמע. ל"ק, (פ) ל"ל משמי. ל"ק, (צ) ל"ל דעיקר עבודת. ל"ק,

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מחוך וכו' עשרוים דכנגד ל"ל ותיבת כמוך נמנקן: (ב) ד"ה הימנו וכו' אבל הכא שהתמרץ מלמד על המלה מה שהוא אינו לומר: (ג) ד"ה המילואים וכו' הי' כו' הס"ד ולא"כ מ"ה בזירות שמי יזות וכו' נמצאו לפני ידות מיניהו הן עשרה קבין שהן ששה עשרונים דעשרה קבין הן ששה עשרונים אי שנים ממדות איפה שהן שלשה עשרונים דשיין דעשרה עשרונים הוו למצה לב' יזות הן ששה עשרונים ומני שלישי עשרונים כל"ל: (ד) ד"ה ולכרעיים וכו' ומלוי לרבוהה ושל חמץ:

מוסף רש"י

שלמיו לרבות שלמי נזיר. לגירת לתמי מודה לעשרת קבין ירושלמיות ולמלי לוג שמן ושיריו נאות עשר (לעיל עז. בבת"י).

רבינו גרשום

תהיינה כתיב ר' שניה רבויא. אע"ג דבתיב בשתי הלחם יליף לתודה דאינו ענין לגופו דכתיב שני עשרונים תנהו ענין לתודה: למדנו עשרה לחמץ. דהאי תהיינה בשתי הלחם דחמץ כתיב ולעיל לחמץ של תודה: וכי דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש. דחמץ עצמו לא כתיב בהדיא אלא גמרינן משתי הלחם מה להלן עשרון לחלה אף כאן נמי חוזר ומלמד דנגד חמץ הבא מצה: א"ל הימנו ודבר אחר הוא. כלומר לא גמרינן ליה לחמץ מדבר אחר משתי הלחם לגמרי דלא גמרי' מיניה אלא עשרון לחלה דכתיב תביאו כל מה שאתה מביא ממקום אחר כזה. וזהו דבר אחר דגמרי' והימנו מחמץ עצמו דכתיב בחמץ תהיינה שתי יודין. ומחד יוד ליף ומשום הכי לא הוי היקש: אלא למאן דאמר הוי היקש. היכי חזור ומלמד: תביאו רבויא הוא לא הוה צריך למכתב גבי שתי הלחם והוי כמאן דכתיב הכא לגבי לחמי תודה תביאו שכל מה שאתה [מביא] תביא כזה עשרון לחלה ומהימנו למד הכל ולא מדבר אחר לא הוי הקישא: אימא אנתא דמישחה. שמן וקרוש עגול כמין לחם היינו לחם שמן: וכי מה למדנו לבניו מיום המשחו אותו. כלומר מה קרבן חייבין בניו בשביל משיחת אביהן: מקיש חינוכו דכהן הדיוט להמשחו דכ"ג להמשחו היינו מלואין: ומה המשחו דכ"ג רבוהה. דכתי' מורבכת בתיאבה: אף חינוכו דכהן הדיוט דבניו הדיוטין רבוהה. וחינוכו היינו מלואין שלהן. וכהן הדיוט ביום חנוכו בלבד (במנ') [מביא] חביתין

כ"ג בכל יום. אף חלת לחם שמן נמי. דעיקר מילואין רבוהה: המתקרב לעבודה תחילה מאחר שנמשח. אחת להמשחו בשמן ואחת לחינוכו: הא לא עבד עבודה מעולם כשהוא כהן הדיוט יביא ג'. א' לחינוך תחלת עבודה מעולם. וא' לחינוכו אחר שנתמנה כהן גדול וא' להמשחו: שלמיו על זבח תודת שלמיו: לרבות שלמי נזיר לעשרת קבין ירושלמיו'. שהן שתי ידות של תודה לפי שלא נאמר בנזיר אלא חלות ורקיקין: ולרביעית שמן. לפי שבתודה היה חצי לוג שמן חצי לחלות לרקיקין וחצי לרבוהה וכאן בנזיר שאין רבוהה דיו רביעית: יכול לכל מה שאמור בענין. הואיל והקיש שלמי נזיר למצה של תודה יכול יקיש לכל ג' מינין של מצה ת"ל: מאי תלמודא. היאך ממעטו ממצות: אמר רב פפא לדבר שנאמר בו מצות. בתודה מקיש אותו והיינו חלות ורקיקין דכתיב חלות מצות בלולות בשמן ורקיקי מצות אבל ברבוהה לא קאמ' מצות:

עח: התודה היתה באה פרק שמיני מנחות

ולא בעינן על בסמוך. תימה הא עד כאן לא פליגי רבי ורבנן בסוף כל המנחות [ב] [בגמות מלכה] (לעיל דף סב.) אלא אי בעינן על בסמוך או על ממש וי"ל דהכא לא דמי להיא [ג] [דהתם] דתנופה דשתי הלחם כעין יח] הקרבתן אבל הכא בשחיטה דלמקדש לחם בעלמא [אתי] ליכא למימר אלא שיבא הלחם קיים וכן שוחט על ממך דלקאמר בסמוך דכל היכא דאיתיה באיסוריה קאי: **או** לאחד מבני חבורה. אפסח קאי אבל כ] [ד] סתמיה פשיטא דלא מיתייב משום אחד שבשראל: **פורסה** ואין חוטין נמשכין הימנה. נראה דכי האי גוונא עד שיקומו פניה דפ"ק דשבת (דף יט.): **ליקדשו ארבעים מתוך שמוני.** אע"ג דרבי יוחנן ליה בריה בריש כל הגט (גיטין כה.) היינו ב] היכא דשמתברר לבסוף דלגלו כלוס עביד [ה] אבל הכא קדשי כל היכא דאיתיהו וכשבא להפרים ד' חלות של תרומה צריך להפרים י"ל חלות מכל מין ומין דאי לא הכי כיון דאין בריה דלמא דחולין קא שקיל: והדר

מתני' [ו] השוחט [א] את התודה [ו] לפנים ולחמה חוץ לחומה לא קדש הלחם שחטה [ב] עד שלא קרמו [ג] פניה בתנור ואפילו קרמו כולן חוץ מאחד מהן לא קדש הלחם: **גמ'** [ד] מאי חוץ לחומה רבי יוחנן אמר [ה] חוץ לחומת בית פאגי וריש לקיש אמר חוץ לחומת העזרה ריש לקיש אמר חוץ לחומת העזרה [ז] בעינן [ח] על בסמוך ורבי יוחנן אמר חוץ לחומת בית פאגי אבל חוץ לעזרה קדוש ולא בעינן על בסמוך והא איפליגו בה דר' זימנא [ט] דתנן [י] השוחט את הפסח את החמץ עובר בלא תעשה רבי יהודה אומר אף התמיד ואמר ריש לקיש לעולם אינו חייב עד שיהא או לשוחט או לזורק או לאחד מבני חבורה [כ] עמו בעזרה ורבי יוחנן אמר [ל] אף ע"פ שאין עמו בעזרה צריכא דאי איתמר בההיא קא א"ר יוחנן דכל היכא דאיתיה באיסורא קאי אבל לענין מקדש לחם אימא מודי ליה לריש לקיש דאי איתיה בפנים קדוש [מ] אבראי לא קדוש ואי איתמר בהא בהא קאמר ריש לקיש אבל בהך אימא מודה ליה לרבי יוחנן צריכא תניא כוותיה דרבי יוחנן השוחט את התודה לפנים ולחמה חוץ לחומת בית פאגי לא קדש הלחם: שחטה עד שלא קרמו [נ] פניה בתנור: מנא הני מילי דתנו רבנן [ס] על חלות לחם חמץ יקריב [ע] קרבנו על זבח מלמד שאין הלחם קדוש אלא אם כן קרמו פניה בתנור יקריב קרבנו על זבח מלמד שאין הלחם קדוש אלא בשחיטת הזבח זבח תודת מלמד [פ] שאם שחט שלא לשמן לא קדש הלחם [צ] תנו רבנן [ק] יוצאין במצה [ר] נא ובמצה העשויה באילפס מאי מצה נא אמר רב יהודה אמר שמואל כל שפורסה ואין חוטין נמשכין הימנה אמר רבא [ש] וכן לענין לחמי תודה פשיטא הכא לחם כתיב והכא לחם כתיב מהו דתימא [ת] אחד אמר רחמנא שלא יטול פרוס והא כמאן דפריסא דמיא קמשמע לן [א] איתמר תודה ששחטה על שמונים חלות חזקיה אמר [ב] קדשו ארבעים מתוך שמונים ורבי יוחנן אמר [ג] לא קדשו ארבעים מתוך שמונים אמר רבי זירא הכל [ד] מודים היכא דאמר ליקדשו ארבעים מתוך שמונים קדשו אל יקדשו ארבעים אלא אם כן יקדשו שמונים לא קדשו כי פליגי בסתמא מר סבר לאחריות קא מיכוין ומר סבר לקרבן גדול קא מיכוין אביי אמר [ה] דכולי עלמא (לאחריות) [ו] קא מיכוין ובכלי שרת מקדשין שלא מדעת קא מיפלגי [ז] מר סבר כלי שרת מקדשין שלא מדעת ומר סבר כלי שרת אין מקדשין שלא מדעת רב פפא אמר דכולי עלמא כלי שרת מקדשין שלא מדעת והכא בסכין קא מיפלגי מר סבר סכין מקדשת בכלי שרת [ומר סבר סכין כיון דלית ליה תוך אינה מקדשת בכלי שרת] ואיכא דאמרי רב פפא אמר דכולי עלמא כלי שרת אין מקדשין אלא מדעת והכא בסכין קא מיפלגי מר סבר סכין אלימא מכלי שרת דאע"ג דלית ליה תוך מיקדשה ומר סבר סכין לא אלימא ליה מכלי שרת: **מתני'** [ח] שחטה חוץ לזמנה וחוץ למקומה קדש הלחם שחטה [ט] ונמצאת טריפה לא קדש הלחם שחטה ונמצאת בעלת מום ר' אליעזר אומר קידש וחכמים אומרים [י] לא קידש שחטה שלא לשמה וכן איל המילואים וכן שני כבשי עצרת ששחטן שלא לשמן לא קדש הלחם: **גמ'** [כ] מתני' מני רבי מאיר דתניא זה הכלל כל שפיסולו קודם שחיטה לא קדש הלחם פיסולו אחר שחיטה קדש הלחם חוץ לזמנה וחוץ למקומה קדש הלחם שחטה ונמצאת טריפה לא קדש הלחם שחטה

ופסול הוה לאחר שחיטה ומ"מ בפנים שחטה אבל שלא לשמן לא קדש הלחם הואיל ומפיק לה מקדושתה לגמרי שהרי שחטה לשם זבח אחר: **ונמצאת טריפה.** בבדיקה לא קדש הלחם דטריפה הוי פסול קודם שחיטה: **גמ'** [ל] זה הכלל וכו'. דתמא מפרש כיצד פסול קודם שחיטה דאיכא פסול קודם שחיטה לפיכך קדש הלחם:

רש"י בת"י

מתני' בפנים. בעזרה: **עד שלא קרמו בתנור.** ולא לחם מיהו אלא עיסה מיקרא: **גמ' חוץ לחומת בית פאגי.** חוץ לחומה החיצונה דירושלים: **לא בעי על בסמוך.** אע"ג דכתיב [ויקרא ז] והקריב על זבח תודת תלות לא דרשינן על בסמוך שיהיה הלחם אצל התודה בשעת זביחה. ואיכור יוקא ליכא שהרי תודה ולחמה נאכלין בכל סוף הבוקר. **ט)** הס"ד ואמ"ס מה"ד רב פפא על ר' אלעזר לגן מדבר מכוון הס"ד ואמ"ס ד"ה סבר סכין נמי כו' לדעת בעלים ונמ' מיכוונו ופסול והס"ד ואמ"ס מר סבר אלימא מכלי שרת לקדש שלא כו' שהאחן לזמנה והס"ד ואמ"ס מ"ר מר סבר אלימא דאע"ג דלית ליה לסכין תוך כיון דמקדשה הוצה יותר משאר כלי שרת שיש לכן תוך ה"נ אלימא משאר כלי שרת שמקדשה כו'. ס"ק, **ג)** רש"ר מ"ז, **ד)** ר"ל בתמיד נמתוך דף מ"ז, **ה)** ר"ל בתמיד דף מ"ז, **ו)** [ר"ל בתמיד דלמחריות איכוויין לתי: **(ז)** ד"ה ומאן דאמר לא קדשו סבר לא נתכוויין דאי מתאבדי מ' מיניהו: **(ח)** ד"ה מ"ר קדשו קסבר כלי שרת וכו' שלא מדעת בעלים שאע"פ שהבעלים נתכוונו וכו' לזבח הס"ד ואמ"ס ד"ה ומ"ד לא קדשו אלימא שחיטה לקדש שלא מדעת בעלים ואין מקדשין אלא מדעת בעלים ופסול הס"ד ואמ"ס מ"ס כד פפא:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה חוץ וכו' בעזרה הס"ד לא מ"ס ד"ל אומר חוץ לחומת כל"ל ותיבת מ"ס ד"ל נמחק: **(ב) בא"ד** לא קדש הס"ד ואמ"ס מ"ס על בסמוך דבתיב עד זבח תודה: **(ג)** ד"ה וכא אלין אבל וכו' כמתעלמין אותה ה"א דלא ליקדשו הס"ד ואמ"ס מ"ס קדשו מ' מתוך פ' דלמחריות איכוויין לתי: **(ד)** ד"ה ומאן דאמר לא קדשו סבר לא נתכוויין דאי מתאבדי מ' מיניהו: **(ה)** ד"ה מ"ר קדשו קסבר כלי שרת וכו' שלא מדעת בעלים שאע"פ שהבעלים נתכוונו וכו' לזבח הס"ד ואמ"ס ד"ה ומ"ד לא קדשו אלימא שחיטה לקדש שלא מדעת בעלים ואין מקדשין אלא מדעת בעלים ופסול הס"ד ואמ"ס מ"ס כד פפא:

רבינו גרשום

חוץ לחומת בית פני. חומת העיר: על זבח התודה חלות על בסמוך בעזרה: **ו)** על דעל זבחי. זבחי המיוחד לי. והיינו תמיד של בין הערבים שנשחט בשש ומחצה אחר זמן החמץ: זבח תודת שצריך לשחטו לשמן: והא שאין חוטין נמשכין הימנה שאינה אפויה הרבה כל צרכה. כפריסה דמי קמ"ל: מאן דאמר קדשי קסבר האי דשחטה סתם אין דעתו אלא על מ' והאי דהביא פ' לאחריות איכוון דאי אבדו הני ליפוק בהני: ומאן דאמר לא קדשי קסבר האי דהביא פ' דעתו על כולם ונתכוון דלהביא קרבן גדול ופסול. בכלי שרת. הסכין ששוחט בו הזבח שבשחיטה מתקדש הלחם אם מקדש הסכין מה שראוי לו בלבד (קמ"ל) שלא מדעת בעלים מה שראוי להם: ואע"ג דלית לה תוך בית קבול. מקדשא והם הכי מקדשא שלא מדעת את הראוי לו. ומר סבר לא אלימא מכלי שרת לקדש שלא מדעת: שחטה התודה על מנת לאוכלה חוץ לזמנה או חוץ למקומה קדש הלחם וחוץ לזמנו הוי פיגול ריש בו כרת האוכלו. לחוץ למקומה פסול ואין בו כרת: ונמצאת טרפה. בבדיקותה. לא קדש הלחם כדקאמר בברייתא כל שפסולו קודם שחיטה לא קדש הלחם טרופה הוי פסול קודם שחיטה: שחטה ונמצאת בעל מום בדוקין שבעין דלא הוי מום ניכר:

ג) על המזבח דכתיב לא מזבח על מזבח וגו' ר"ל אומר אף המזבח דכתיב על המזבח לא מזבח אבל אם היו זבחי המיוחד לי.

מסורת הש"ס

ב) מעילה ג: פסחים סג:, **ג)** [פסחים שם], **ד)** [טוטה ל:], [ויקרא ז], **ה)** פסחים סב., **ו)** פסחים לז., **ז)** ר"ה חיטה, **ח)** [לעיל עז: ומ"ק], **ט)** לעיל מח. עירובין ג. קדושין נא., **י)** גי' רש"ק לפירש"י לקרבן גדול, **כ)** [לעיל ו. לקמן ל. סוטה ב. פסחים יד:], **ל)** [מגות מלכה לדן], **מ)** ר"ל דבעינן על בסמוך. **נ)** ר"ל **ס)** ר"ל ומ"ד דלא ליקדשו קמ"ל הס"ד ואמ"ס ד"ה קדשו מ' מתוך פ' דלמחריות וכו' ואמ"ר ד"ה לא קדשו סבר לקרבן גדול הסיעו פ' מתוך פ' דלמחריות וכו' ואמ"ר מ' מיניהו ליפוק בתרך דהס"ד. **ע)** ר"ק, **פ)** רש"ר מ"ז, **צ)** ר"ל שיקן בתן אלימא שחיטה לקדש וכו' עד מה"ד רב פפא על ר' אלעזר לגן מדבר מכוון הס"ד ואמ"ר לגן מדבר סבר אלימא מכלי שרת לקדש שלא מדעת בעלים ונמ' מיכוונו ופסול הס"ד ואמ"ר מ"ר מ

שחטה ונמצאת בעלת מום. פליגי רבי אליעזר ורבי יהושע: **על חוץ לזמנו שקדש.** הואיל ומ"מ לאיתויי לזבח בעזרה אבל חוץ למקומו דלא הוי בעזרה פליגי: **אי דמיתיו לחוץ לזמנו.** דדברי הכל קדש דפיגול מלגה משום דהרלגה כתיב ביה כמתיב ד) לא ירלה: **ואפה דמיתו לבעל מום.** דדברי הכל לא (ה) קדש: חוץ לזמנו ומחוץ למקומו פסול מחשבה ובעל מום פסול הגוף: חוץ למקומו ובעל מום פסול ואין בו כרת: **ועוד.** ז) דקשיא לך איך נדמנו לבעל מום דפסול הגוף הוא נדונו מעלה לשמו מתודה שחטה שלא לשמה ח) דהוי פסול מחשבה ואין בו כרת דלא קדש לכתמר כתמתימין שחטה שלא לשמה לא קדש לאתם: **ורבי מאיר.** אליבא דרבי אליעזר דאמר שחטה ומתלאת בעלת מום קדש מאי שנא וכו' בשלמא לרבי יהודה משוי חדא דינא לבעל מום ולגמלאת טריפה אלא לרבי מאיר מאי שנא וכו': **כדוקין שבעין.** דהוי מום עובר ואינו מיכר דלא הוי פסולו קודם ט) (כ) שחיטה דסבר כרבי עקיבא דאמר במס' זבחים (פד.) אם עלו לא ידלו והואיל דלא ידלו דקדש כל דהו לא משיב פסולו קודם שחיטה הלכך קדש לאתם: ו) **ואידך.** רבי יהושע ורבי [ט] יהודה אומר אליבא דרבי אליעזר י) [ור"] נמי לא קדש סבר כי אמר רבי עקיבא אם עלו לא ידלו יא) ז) נספקולא דגופי'. דמקדש (לגופי') לזבח עצמו: **לקדושי לחם לא.** הוי קדוש הואיל והוי פסולו קודם שחיטה: **חוץ לזמנה אם עלהה לא פרה.** דהואיל ופיגול הוא מלגה וכל שכן שאר זבחים: יב) **רבה אמר לא פרה.** כרבי אליעזר דאמר נגיי מותה דקדש דלא הוי פסול יג): **רבא אמר פרה.** ולא קדש כרבי יהושע: **מדהדר ביה רבי אליעזר.** דשתק: **הפס.** דקאמר ליה ר' יהושע לרבי אליעזר מעלה לשמן נדונו ושתק ר' אליעזר אלא מלא תמוהה אבל הכא אי דיינת לה מעלה לשמן מוכח (מייעה) מגופיה דאם עלתה לא תרד דקי"ל הפסח והחטאת ששחטן שלא לשמן אם עלו לא ידלו כדברי הכל כדאמר במסכת זבחים בפרק המזבח מקדש (דף פד.) דיינה לכל העולין שאם עלו לא ירלו: **שביק הא דידן אול נזיר דשמיה.** שנוהג לדורות: **ונקט מילואים.** דהוו לפי שעה: **עיקר מתלאת נקט.** אול המילואים שנו קדשו אלא בשחיטה תחילה: **מתני' הנסכים גמ' אלא בשחיטת הזבח.** דקודם שחיטת הזבח אע"פ שיתנו בכלי שרת שו' (ג) אינון מולין ויכול לשנותו לזבח אחר ומשנשחט הזבח נלח: **וזבח ונסכים.** שהזבח מקדש הנסכים שו) **לאו דאיפסל בשחיטה.** (ד) ואם כן יז) דבשחיטה מקדש להו כי נפסל הזבח בשעת שחיטה נפסלו נמי הנסכים ואמאי אם יש שם זבח אחר יקריבו עמו. ע"א מאי לאו דאיפסל הזבח בשחיטה וקתני אם לאו שלינה בלינה: **אם לאו לשמה בלינה.** ואם לא נלח הא לא קדשו כלל דהא שחיטה דפסול הוא לא משיב קדשי בזריקה. כך אמעתי: **לא דאיפסל בזריקה.** דהואיל וכבר יח) קדשו נסכים בשעת שחיטה הלכך אע"ג דאיפסל זבח בזריקה אם יש שם זבח אחר יקריבו: **כמאן דאמר.** בפ' התכלת (לעיל מז.) שחט הכבשים לשמן וחזרק דמן שלא לשמן הלכתא קדוש ואינו קדוש: **שני'** [יב] **המתירין.** כגון שזרקו חוץ לזמנו או שלא לשמו: כמאן דאמר בפר' התכלת שני דברים המתירין מעלין זה בלא זה. וכיון דאלו נסכים הותרו בשחיטה אע"ג דאיפסיל זבח בזריקה קדשו נסכים שאם יש זבח אחר יקרבו עמו: אפי' תימא כר' אלעזר ב"ר שמעון דאמר אין מעלין זה בלא זה וכגון שקבל וכו':

ב) ר"פ ד' יהודה. ג) לעיל מד.; א) [לעיל מז. עב.: פסחים יב: יומא קיד:]. ד) [ויקרא ז]. ה) ל"ל אלא לאחר. ל"ק. ו) ל"ל מה"ד ור' יהושע ואידך ר' יהודה דאמר אליבא דר"א לא קדש ק"ק. ז) ל"ל מה"ד ר' יהושע ואידך ר' מאיר. ל"ק. ח) ל"ל מה"ד דאמר אליבא דר"א לא קדש ק"ק. ט) ל"ל מה"ד יפסלו בלינה דמשקדשו בכלי רש'. ל"ק. י) ל"ל שאם לא כן יפסלו. ל"ק. כ) ל"ל דלא נספל. ל) ויקרא ז. מ) שם יט. נ) [כד' לל"ל דאין]. ס) יבמות מג. ע) זבחים פד. פ) לעיל דף מז.: ל) ל"ל חלוקי. ל"ק. ק) [ד"ה אפסר].

תורה אור השלם

1. אֵלֶּה מוֹעֲדֵי יְיָ אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ לְהַקְרִיב אִשֶּׁה לַיְיָ עֹלָה וּמִנְחָה זֶבַח וּנְסָכִים דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ: ויקרא כג לז

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ומתה וכו' לא קדש הס"ל ומתר כך מ"ה פסול מחשבה כו' חוץ לזמנו: (ב) ד"ה בדוקין וכו' קודם שחיטה הס"ל ומת"כ מ"ה דסבר וכו' כמסכת זבחים אם עלו כל"ל והד"מ: (ג) ד"ה אלא מולין: (ד) ד"ה לאו דאיפסיל בשחיטה ואס"ד דשחיטה וכו' בלינה ואס"ד דשחיטה:

לעזי רש"י

טיל"א [טייל"א]. קרום על העין הפוגע בראייה.

מוסף רש"י

אין הנסכים. הכאן עם הזבח מתקדשין אלא בשחיטת הזבח. דכל זמן שלא נשחט הזבח אע"פ שהפרישן לשם זבח זה, יכול לשנותן לשם זבח אחר, אבל לאחר שחיטה אינו יכול לשנותן לשם זבח אחר (לעיל מד:). **מעלין זה בלא זה.** מעלין אותו מעלה אחת לקדש בגופו ואע"פ שאינו מיתר עד שתנוף הסנים (פסחים יג:).

רבינו גרשום

ואליבא דר' עקיבא דאמר במסכת זבחים אם עלו לא ירדו: ואידך. ר' יהושע דאמר לא קדש סבר כי א"ר עקיבא אם עלו לא ירדו לגופיה לזבח עצמו: התם הוא דאמר ליה ר' יהושע לר' אליעזר. נדונו משלא לשמו ושתק ר' אליעזר ולא מצא תשובה. אבל הכא אי דיינת ליה משלא לשמו דזבח גופיה אם עלתה (דחטאת) לא תרד דקי"ל הפסח והחטאת ששחטן שלא לשמן אם עלו לא ירדו לדברי הכל: תנא דידן עיקר מלתא נקט. ו) דזהו איל שקדש לחם תחלה איל המילואים: זבח ונסכים. זבח מקדש נסכים: מאי לאו דאיפסיל זבח בשחיטה. אלמא דקדשי נסכין מעיקרא קודם שחיטה: לא דאיפסיל בזריקה. כגון שזרקו חוץ לזמנו או שלא לשמו: כמאן דאמר בפר' התכלת שני דברים המתירין מעלין זה בלא זה. וכיון דאלו נסכים הותרו בשחיטה אע"ג דאיפסיל זבח בזריקה קדשו נסכים שאם יש זבח אחר יקרבו עמו: אפי' תימא כר' אלעזר ב"ר שמעון דאמר אין מעלין זה בלא זה וכגון שקבל וכו':

ו) נראה ד"ל דאול המלואים זהו אול שקדש לחם תמילה.

והדר ביה רבה לגביה דרבא. תימה הכתן בהליה בפרק המזבח מקדש (זבחים דף פד.) ואלו אם עלו לא ירדו הכן והיולא והטמאה ושנשחט חוץ לזמנו וחוץ למקומו ואפי' לרבי יהושע גופיה דהכי משמע ברים מעילה (דף ב.) דלא ירדו דקתני כלל אמר ר' יהושע כל שלא היה לה שעת היתר לכהנים מועלין בה שנשחטה חוץ לזמנה וחוץ למקומה ומפרש בגמרא הואיל ומרלה לפיגולו ואיבעיא להו עלו מהו שירדו רבה אמר אם עלו ירדו רב יוסף אמר עלו לא ירדו ופריך התם רב יוסף לרבה מדא מגו מדא דכל שהיה פסולו בקודש אם עלו לא ירדו ומיובתא דרבה ואין לחלק בחטאת משום דפסולה שלא לשמה דשלא לשמה גופיה אם עלתה לא תרד ועוד קשה דבכל דוכתא יליפינן חוץ למקומו מחוץ לזמנו בספ"ק דזבחים (דף יד.) גבי חטאות הפנימיות דתע"ג דאמר ר' שמעון כל שאינו על מזבח החיצון כשלמים אין מיירין עליו בלינה ותירוצא אמר דכל זמן שלא נשחט הזבח אפשר לשנות לכל מה שירצה ואפי' להקריבן בפני עצמן ומשני לא דאיפסיל בזריקה דכיון דשחט עליהן הזבח בהכשר אי אפשר להקריבן בלא זבח. מיהו קשה מאי פריך לקמן והא אמר רב חסדא כר' מאי פריך דהא ע"כ יש חילוק בין שמן לנסכים דהא קמן דמשעת הפרשה השמן נספל לשנותן הנסכים עד שישחוט עליהן הזבח ועוד דמשעת הרבנן פליגי בנסכים ולא בשמן וי"ל דהכי פריך אם יש זבח אחר יקרבו עמו דוקא [עם] זבח אחר אבל נסכים בפני עצמן לא ואפי' א) לר"מ דאמר הוקבעו בשחיטה דהא תנן ואם לאו יפסלו בלינה וגבי שמן נמי אמאי לא פסלי ליה בלינה ב) (דהוי ליה מפגל בחצי מתיר אבל נתן הקומץ במחשבה והלבונה בשתיקה דברי הכל פיגול דהא דתנן פיגל בקומץ ולא בלבונה כו' וחכמים אומרים אין בו כרת מיירי שהלבונה נקטרת מתחילה בשתיקה): ז) ועוד מאי: ח) ושלא לשמה הוי: ט) יהודה דאמר אליבא דר"א: י) תיבות ור"י נמי נמחק: יא) ידדו דמקדש והד"א והשאר נמחק: יב) רבא אמר: יג) פסול דגופיה הס"ד ומ"ה רבה אמר: יד) ואם ג) לנו משקדשו בכלי אפסלו בלינה יש שם זבח אחר יקרבו עמו שאם לא כן יפסלו: טו) שרת הן חולין: טז) מה"ד מאי לאו: יז) כן דשחיטה: יח) וכבר התהרו נסכים: יט) שני דברים המתירין: כ) בשחיטה. פ"א אם כו' ושייך לעיל ברש"י ד"ה ואם (כמ"ש באות י"ד):

שיטה מקובצת

ב) ר"א ור"י על חוץ לזמנו וכו' דאשאר נמחק: **ג)** ידדו ואידך ותיבות ור' יהושע נמחק: **ד)** רבה אמר תרד רבא אמר לא תרד רבה כר"י ורבא כר"א והדר ביה רבא לגביה דרבה: **ה)** רבא לגבי דרבה: **ו)** אם לאו ס"א לנו: **ז)** אם יש זבח אחר כו'. פי' בו ביום דכיון דמקדיש בכלי נספל בלינה ותימה מאי פריך מאי לאו דאיפסל בשחיטה ה"נ קאמר דאין מתקדשין אלא בשחיטת הזבח ופי' ר"י דהכי פריך אם יש זבח אחר דמשמע דוקא (אם) [עם] זבח מקריבין אבל בפני עצמו לא כדקתני ואם לאו יפסלו בלינה וזעירי אמר דכל זמן שלא נשחט הזבח אפשר לשנות לכל מה שירצה ואפי' להקריבן בפני עצמן ומשני לא דאיפסל בזריקה דכיון דשחט עליהן הזבח בהכשר אי אפשר להקריבן בלא זבח. מיהו קשה מאי פריך לקמן והא אמר רב חסדא כר' מאי פריך דהא ע"כ יש חילוק בין שמן לנסכים דהא קמן דמשעת הפרשה השמן נספל לשנותן הנסכים עד שישחוט עליהן הזבח ועוד דמשמע דרבנן פליגי בנסכים ולא בשמן וי"ל דהכי פריך אם יש זבח אחר יקרבו עמו דוקא [עם] זבח אחר אבל נסכים בפני עצמן לא ואפי' א) לר"מ דאמר הוקבעו בשחיטה דהא תנן ואם לאו יפסלו בלינה וגבי שמן נמי אמאי לא פסלי ליה בלינה **ב)** (דהוי ליה מפגל בחצי מתיר אבל נתן הקומץ במחשבה והלבונה בשתיקה דברי הכל פיגול דהא דתנן פיגל בקומץ ולא בלבונה כו' וחכמים אומרים אין בו כרת מיירי שהלבונה נקטרת מתחילה בשתיקה): **ז)** ועוד מאי: **ח)** ושלא לשמה הוי: **ט)** יהודה דאמר אליבא דר"א: **י)** תיבות ור"י נמי נמחק: **יא)** ידדו דמקדש והד"א והשאר נמחק: **יב)** רבא אמר: **יג)** פסול דגופיה הס"ד ומ"ה רבה אמר: **יד)** ואם **ג)** לנו משקדשו בכלי אפסלו בלינה יש שם זבח אחר יקרבו עמו שאם לא כן יפסלו: **טו)** שרת הן חולין: **טז)** מה"ד מאי לאו: **יז)** כן דשחיטה: **יח)** וכבר התהרו נסכים: **יט)** שני דברים המתירין: **כ)** בשחיטה. פ"א אם כו' ושייך לעיל ברש"י ד"ה ואם (כמ"ש באות י"ד):

א) פולי ל"ל ואפי' לרבנן דס"ל לעיל דף מו: דלא הוקבעו בשחיטה דהא תנן וכו'.

ב) כל זה אינו ענין לכאן כלל אולם שיך לעיל דף מח.

ג) פולי ל"ל ואם לנו. משקדשו בכלי יפסלו בלינה ולכן לא יש שם זבח אחר קודם שלנו יקרבו.

כב א ב מיי' פ"ג מהל' פסולי המוקדשין הלכה ז:

כג א מיי' פי"ב שם הלכה יח:

כד ד ה ו מיי' פי"ב מהל' מעה"ק הל' יב ופי"ב מהלכות פסולי המוקדשין הלכה ו:

חוץ לזמנו. פסיטא לן [דקידש] הואיל ומרלה לפיגולו [הכי] מפרש בזבחים בפרק המזבח מקדש [פד:] [כל שפסולו בקודש] אם עלו לא ירדו: **ועל בעל מום שלא קידש.** דאין פסולו בקדש דקודש שנכנס לעזרה דפסל ואמרי' בזבחים [שם.] כל שאין פסולו בקדש אין הקדש מקבלו: **חוץ לזמנו.** יש כרת בגאילתו דפיגול הוא דכתיב ג) והנפש האוכלת ממנה עונה תשא והוא עון חיוב כרת דגמרינן עון עון מעונר דכתיב ביה מ) ואוכליו עונו ישא ונכלרתה בכריתות בפרק ראשון [קה.]: **ועוד נדונו משלא לשמו.** דאיכא טעמא דידך דפיסולו מחשבה היא ואיכא טעמא דידי דאית ליה ג) בו כרת ואמרינן לעיל [עח:] זבח תודת שלמיו מלמד שאם שחטה שלא לשמה לא קידש הלאתם: **מאי שנא כו'.** דאמרינא דר' מאיר קמיהדר: **דוקין שבעין.** מיל"א כמו הגוטה כדוק שמים מ). וכמי האי מומא אמר ר' עקיבא אם עלו לא ירדו הואיל ואין מומו מיכר ועוד דכתיב בעופות שאין בהן חסרון אבר: **ואידך.** ר' יהודה אמר לך מי אמר ר' עקיבא אם עלו לא ירדו: **לגופיה.** דזבח: **מאכל לקדושי הלחם לא.** אלימא קדושתיה: **חטאת.** וכ"ש שאר זבחים: **ששחטה חוץ לזמנה אם עלתה לא תרד.** דאמרי' במס' נדה בפ' יוצא דופן [מ:] תורה אחת לכל העולין אם עלו לא ירדו: **רבה אמר.** דמדמה ליה לבעל מום ובעל מום אמרינן התם מ) אם עלה יד דקתני יכול שאני מרבה הרובע והנרבע כו' עד מרבה אני את אלו שפיסולן בקודש ומוציא אני את אלו שאין פיסולן בקודש: **רבא אמר לא תרד.** כר' אליעזר דמדמי לעיל חוץ למקומו לחוץ לזמנו: **מאכל הכא מי דיינת ליה.** חוץ למקומו משלא לשמו אם עלה לא ירד דהא חטאת ששחטה שלא לשמה אפי' לרבה אם עלתה לא תרד הואיל בשאר קרבנות עולה לכתמילה: **עיקר מילתא נקט.** מילואין קרבי תמילה לכל הקרבנות וקרבן יחיד הוא וה"ה לאול מיר. ל"א מילואין קרבן לצור וכשבי עצרת קרבן לצור: **מתני' ה"ג אם לנו יפסלו בלינה: גמ' אין הנסכים מתקדשים.** ליפסל בלינה ובזיעה: **אלא בשחיטה.** ולקדש בכלי דמתניתין לאו דוקא: **וזבח ונסכים.** נסכים תלויין בזבחים: **מאי לאו דאיפסל בשחיטה.** דלא קדשהיתה לנסכים דפסולה היא וקתני אם לנו יפסלו בלינה: **לא דאיפסיל בזריקה.** ונסכים בשחיטה קדשי לה: **כמאן.** מקדשה שחיטה למוליה לנסכים כרבי דאמר שני דברים המתירין כגון שחיטה וזריקה: **מעלין זה בלא זה.** דאמר בפ' [התכלת] מ) שחט לשמן חוץ דמן שלא לשמן הלכתא קדוש ואינו קדוש: **אפילו תימא ר' אלעזר.** דאמר [שם:] לעולה אינו קדוש עד שיתחט לשמן ויזרוק דמן לשמן דשני דברים המתירין שחיטה וזריקה המתירין לבשר אין מעלין זה בלא זה משום דהוי זריקה פסולה כגון שנזרק הדם שלא לשמן והכא כגון שנשפך הדם בקרקע:

רש"י בת"י

ורבי יהושע אומר לא תרד דברי ר' מאיר אמר רבי יהודה לא נחלקו רבי אליעזר ור' יהושע על [ט] ששחטה ונמצאת טריפה שלא קדש ועל חוץ לזמנו שקדש ועל בעל מום שלא קדש ועל מה נחלקו על חוץ למקומו שר' אליעזר אומר קדש ורבי יהושע אומר לא קדש א"ר אליעזר הואיל וחוץ לזמנו פסול וחוץ למקומו פסול מה חוץ לזמנו קדש אף חוץ למקומו קדש א"ר יהושע הואיל וחוץ למקומו פסול ובעל מום פסול מה בעל מום לא קדש אף חוץ למקומו לא קדש אמר לו רבי אליעזר אני דמיתיהו לחוץ לזמנו ואתה דמיתו לבעל מום נראה למי דומה אם דומה לחוץ לזמנו נדוננו מחוץ לזמנו אם דומה לבעל מום נדוננו מבעל מום התחיל רבי אליעזר לדון דנין פסול מחשבה מפסול מחשבה ואין דנין פסול מחשבה מפסול הגוף התחיל רבי יהושע לדון דנין פסול שאין בו כרת מפסול שאין בו כרת ואל יוכיח חוץ לזמנו שפסול שיש בו כרת ועוד נדוננו משלא לשמו שפסול מחשבה ואין בו כרת ושתק רבי אליעזר ורבי מאיר מאי שנא שחטה ונמצאת טריפה דהוי פסולו קודם שחיטה ומאי שנא שחטה ונמצאת בעלת מום דלא הוי פסולו קודם שחיטה בדוקין שבעין ואליבא דר' עקיבא דאמר אם עלו לא ירדו [כ] ורבי [כא]יהושע כי אמר רבי עקיבא אם עלו לא ירדו בפסולא דגופיה אבל לקדושי לחם לא איתמר [א]חטאת ששחטה חוץ לזמנה אם עלתה לא תרד חוץ למקומה [ג] רבא אמר תרד רבה אמר [ב]לא תרד רבא כרבי יהושע ורבה כרבי אליעזר והדר ביה רבה לגביה דרבא מדהדר ביה רבי אליעזר לגביה דרבי יהושע ואיבא דאמרי אף על גב דהדר ביה ר' אליעזר לגביה דרבי יהושע [ד] רבה לגביה דרבא לא הדר ביה התם הוא דקאמר ליה נדוננו משלא לשמו אבל הכא אי דיינת ליה משלא לשמו אם עלתה לא תרד: שחטה שלא לשמה [וכו']: אמר רב פפא שבק תנא דידן איל נזיר [ה]דשכיח ונקיט איל המילואים ותנא דידן עיקר מילתא נקט: **מתני'** הנסכים שקדשו [ו]בכלי ונמצא זבח פסול אם יש זבח אחר יקריבו עמו ואם [ז] לאו יפסלו בלינה: **גמ'** [ח]אמר זעירי [ט]אין הנסכים מתקדשין אלא בשחיטת הזבח מאי טעמא אמר קרא [י]זבח ונסכים תנן הנסכים שקדשו בכלי ונמצא זבח פסול [יא] אם יש זבח אחר יקרבו עמו ואם לאו יפסלו בלינה מאי לאו דאיפסיל בשחיטה לא [יב]דאיפסיל בזריקה כמאן [יג]כרבי דאמר שני דברים המתירין מעלין זה בלא זה אפילו תימא ר' אלעזר בר' שמעון הכא במאי עסקינן כגון שקיבל דמן בכוס ונשפך [יד]

חוץ לזמנו. פסיטא לן [דקידש] הואיל ומרלה לפיגולו [הכי] מפרש בזבחים בפרק המזבח מקדש [פד:] [כל שפסולו בקודש] אם עלו לא ירדו: **ועל בעל מום שלא קידש.** דאין פסולו בקדש דקודש שנכנס לעזרה דפסל ואמרי' בזבחים [שם.] כל שאין פסולו בקדש אין הקדש מקבלו: **חוץ לזמנו.** יש כרת בגאילתו דפיגול הוא דכתיב ג) והנפש האוכלת ממנה עונה תשא והוא עון חיוב כרת דגמרינן עון עון מעונר דכתיב ביה מ) ואוכליו עונו ישא ונכלרתה בכריתות בפרק ראשון [קה.]: **ועוד נדוננו משלא לשמו.** דאיכא טעמא דידך דפיסולו מחשבה היא ואיכא טעמא דידי דאית ליה ג) בו כרת ואמרינן לעיל [עח:] זבח תודת שלמיו מלמד שאם שחטה שלא לשמה לא קידש הלאתם: **מאי שנא כו'.** דאמרינא דר' מאיר קמיהדר: **דוקין שבעין.** מיל"א כמו הגוטה כדוק שמים מ). וכמי האי מומא אמר ר' עקיבא אם עלו לא ירדו הואיל ואין מומו מיכר ועוד דכתיב בעופות שאין בהן חסרון אבר: **ואידך.** ר' יהודה אמר לך מי אמר ר' עקיבא אם עלו לא ירדו: **לגופיה.** דזבח: **מאכל לקדושי הלחם לא.** אלימא קדושתיה: **חטאת.** וכ"ש שאר זבחים: **ששחטה חוץ לזמנה אם עלתה לא תרד.** דאמרי' במס' נדה בפ' יוצא דופן [מ:] תורה אחת לכל העולין אם עלו לא ירדו: **רבה אמר.** דמדמה ליה לבעל מום ובעל מום אמרינן התם מ) אם עלה יד דקתני יכול שאני מרבה הרובע והנרבע כו' עד מרבה אני את אלו שפיסולן בקודש ומוציא אני את אלו שאין פיסולן בקודש: **רבא אמר לא תרד.** כר' אליעזר דמדמי לעיל חוץ למקומו לחוץ לזמנו: **מאכל הכא מי דיינת ליה.** חוץ למקומו משלא לשמו אם עלה לא ירד דהא חטאת ששחטה שלא לשמה אפי' לרבה אם עלתה לא תרד הואיל בשאר קרבנות עולה לכתמילה: **עיקר מילתא נקט.** מילואין קרבי תמילה לכל הקרבנות וקרבן יחיד הוא וה"ה לאול מיר. ל"א מילואין קרבן לצור וכשבי עצרת קרבן לצור: **מתני' ה"ג אם לנו יפסלו בלינה: גמ' אין הנסכים מתקדשים.** ליפסל בלינה ובזיעה: **אלא בשחיטה.** ולקדש בכלי דמתניתין לאו דוקא: **וזבח ונסכים.** נסכים תלויין בזבחים: **מאי לאו דאיפסל בשחיטה.** דלא קדשהיתה לנסכים דפסולה היא וקתני אם לנו יפסלו בלינה: **לא דאיפסיל בזריקה.** ונסכים בשחיטה קדשי לה: **כמאן.** מקדשה שחיטה למוליה לנסכים כרבי דאמר שני דברים המתירין כגון שחיטה וזריקה: **מעלין זה בלא זה.** דאמר [שם:] לעולה אינו קדוש עד שיתחט לשמן ויזרוק דמן לשמן דשני דברים המתירין שחיטה וזריקה המתירין לבשר אין מעלין זה בלא זה משום דהוי זריקה פסולה כגון שנזרק הדם שלא לשמן והכא כגון שנשפך הדם בקרקע:

ור'